

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
MORTIS SIGNIS,

QVAM
CONSENSV
GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS
IN ALMA ET PERANTIOVA HIERANA,
SVB PRÆSIDIO

**DN. D. HERMANNI PAVLI
JVCHII,**

SACRI PALATHI CÆSAREI COMITIS, FACVLT. MED. SENIORIS, PATHOL.
ATQVE PRAX. PROF. PVBL. ET ASSESSORIS PRIMARIJ,
SERENISS. SAXON. DVC. VINARIENSIS ET GOTHANI CONSILIARIJ
AVLICI ET ARCHIATRI, NEC NON ACAD. CÆSAR. NAT. CVRIOS.
COLLEGE,

*DN. PROMOTORIS ET PATRONI SVI OMNI OBSERVANTIAE
CVLTV PROSEQVENDI,*

**PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN ARTE MEDICA HONORIBVS ET PRI-
VILEGIIS LEGITIME IMPETRANDIS,**

PLACIDO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT
AVCTOR

JOHANNES GOTTLIEB SCHNVPF,
VRATISLAVIA-SILESIVS.

DIE XIX. MAJI M DCC XLV.
IN AVDITORIO MAJORI COLLEGII MAJORIS.

ERFORDIÆ,
Typis JOH. CHRISTOPH. HERINGII, Acad. Typogr.



INSTITUTO LINGVÆ ARABICÆ

MORTIS SIGNIS

QUAM
CONSENSV

GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS

IN ARTE ET PRACTICA HIERANA

ET RESIDIO

DR. D. HERMANNI RAVALI

JVCNILI

PRÆMIUM TITULI CENSURÆ CENSURÆ FACULT. MED. BERNENSIS, TATHOL.

ACADEMIAE LINGVÆ ARABICÆ ET PRACTICÆ HIERANÆ
BERNENSIS, ACADEMIAE PRACTICÆ ET COLLEGIUM COLLEGIARUM
MAGISTRORUM ET ACADEMICORUM REG. ACADEM. CAESAR. NAT. CAESAR.

COLLEGIUM

DR. RAVALIUS ET ALII QUI OMNI OBSERVANTIA
CUM PROBANTUR

PRO GRADU DOCTORIS

SYMPTOMATE IN ARTE MEDICA HONORIBUS ET PRI-

VILEGIIS DECISIT IMPERIALIS

TRIGRIDO EXAMINATA EXAMINI SUBMITTIT

AVCTOR

JOHANNES GOTTLIEB SCHNAPPE

GRATIA ACADEMIAE

IN AVDITORIO MAGISTRI COLLEGIUM MAJORIS

ET FORI D. E.

Typis JOH. CHRISTOPH. HERINGII, Acad. Typogr.





DISSERTATIONIS DE MORTIS SIGNIS

S. I.



Mortis notio eum designat corporis animalis statum, qui ipsam vitæ involvit privationem, hoc est: quo omni motu intrinseco & externo locali, sensuum potentia & exercitio, nutritione quoque irreparabiliter destitutum, corruptioni proximum est, vel actu jam in ea constitutum putredine dissolvitur.

S. II.

Mortis nomen à voce *morsus*, cujus primitivum est verbum *mordeo* derivatur, ratione denominationis à feris vel rabidis animalibus desumpta, quæ morsu non lædunt solum, sed necant, quoque: è quibus lupi, leones, ursi, tigrides, crocodili & in furorem acti canes, notissima sunt, quæ alia illis occurrentia animalia violenter adgrediuntur, mordent & ad mortem usque vel lacerant, vel morsu virus suum communicant, quod dein deleteriam in illis exerit potestatem.

A 2

S. III.

§. III.

Signum à significando dicitur, quia aliquid significat. Significare vero in Medicina est, signo edito ostendere, & ostensio monere de advertendo ad id, cujus est signum, sic enim intellectus signa sequutus, invenit & apprehendit quod quærebat signatum; ignoti enim notitiam, ex eo quod notum est, adsequimur.

§. IV.

Mortis igitur signa ejusmodi notæ in hominum corporibus sensibus obvia sunt, quæ de morte vel propius, vel remotius imminente, vel jam tum consummata nos certiores reddunt. Signum enim æque relationem habet ad signatum, ac effectus ad causam. Quatenus vero mortem vel futuram & imminensem, vel jam perfectam nobis patefaciunt, signa mortis erunt vel diagnostica, vel prognostica.

§. V.

Prognostica vero mortis signa ejusmodi sunt accidentia corporis humani, in sensus manifeste incurrentia, quæ vel remotius, vel propius futuram & imminensem mortem significant, & ab actionibus, excretis & retentis ac qualitatibus externis à naturali & laudabili conditione notabiliter mutatis desumuntur.

§. VI.

Medicus vero tam officii ratione, quam ad comparandam sibi fiduciam & existimationem, sæpe non prævidere solum, sed prædicere quoque tenetur futuram mortem: siquidem impossibile est, ut omnes ægroti sanitatem assequantur, sed quidam confestim, vix advocato Medico, partim vero unum vel paucos dies, partim diutius vitam adhuc trahentes moriuntur, de quibus omnibus tum ægroti ipsi, tum qui ad ægrotorum familiam pertinent, aut sanguine conjuncti sunt, ut certiores fiant, Medicum sollicitant.

§. VII.

Remotiorem adhuc, lente tamen adventantem mortem indicant: vigoris consueti notabile, & præter ætatis & aliarum indi-

dividui circumstantiarum rationem paulatinum decrementum ;
 sensus sensim hebetiores redditi, facultatum animæ exercitium
 paulatim deficiens, spiritus difficilior tractio, imo illius subinde,
 dum gressus solito more faciunt, defectio, ita, ut ad aliquot quan-
 doque momenta, ad illum resumendum, gressus intermittere co-
 gantur: pulsus quandoque intermittens & inæqualis, vel solito
 debilior, qualem in senibus, vel chronicis affectis morbis, sæpe
 uno vel altero, antequam vita defungantur, anno notavimus.
 Adpetitus diminutus, aut maximam partem abolitus, quando-
 que contra ordinarius, vel præter modum auctus, cum sensibili
 tamen corporis marcescentia & virium lapsu conjunctus; alvus
 magis, quam pro consuetudine & necessitate, fluida, neque adæ-
 quatis remediis coercibilis, vel quodammodo repressa, intra
 breve temporis spatium tamen ad priorem frequentiam redi-
 ens: vomitus matutini quotidie cum magno nisu repetentes,
 potatoribus maxime familiares & nullis remediis cedentes.
 Circa urinæ emissionem vel excessus, vel defectus, aut mo-
 lesta difficultas, satis scilicet noti illi adfectus, diabetes, dysu-
 ria, stranguria & ischuria, vel continuo adfligentes, vel cre-
 brius recurrentes: Tussis crebra, per continuos subinde aliquot
 annos molesta, cum vel sine materiæ mucidæ larga excretionē,
 qualis in primis senescentibus, vel in senectute provec̃ta constitu-
 tis familiaris esse solet, si in primis paulatina corporis extenuatio
 conjungitur. Hæmoptyses crebrius recurrentes, quibus ma-
 gna uno impetu coccinei & spumidi sanguinis quantitas excernit-
 tur, quales *Blutflürze* nostro idiomate audiunt, consequente
 tussi sicca & clangosa, cum extenuatione corporis & languore
 consequente: sputum fetidum, lividum & grumoso sanguine
 atro distinctum: prior phthifin sæpe anteire, subinde vero comi-
 tari solet; posterius autem illam etiam, priusquam ad extrema
 perveniat, sæpe comitatur. Nimia porro omnes, subinde remit-
 tentes, nihil vero, vel parum admodum intermittentes sangui-
 nis profusiones, viam ad lentam sternunt mortem. De exce-
 dente & per plures menses fere continuo fluxu hæmorrhoi-
 da

dali, flatum cachecticum inferente, constat. quod mortem præcurrat, adeoque ejus adventum lentum, tamen, indicet, si maxime notabilis adveniat virium prostratio. Uterinæ hæmorrhagiæ continuæ, vel fere continuæ, quanquam quandoque admodum modicæ, fœminis non raro circa quinquagesimum annum vel hunc jam transgressis contingentes, mali ominis sunt, siquidem vires sensim exhauriendo & flatum cachecticum inducendo, per unum vel ultra annos miseræ discruciant, quibus proinde lethalem eventum diu, antequam illum experiantur, prædicere possumus. Sudores nocturnos & habituales, modum licet non fervantes, multi aliquamdiu impune ferunt; tandem tamen lento calori associati, vires & succos laudabiles consumentes, mortis eminus adventantis signum præbent, quamvis adhuc orthostadii maneant & modice adhuc valente ciborum appetitu, corpus quodammodo reficiant. Insolitus faciei pallor & ejus præter rationem in rugas contractio, nullo cæteroquin morbo conspicuo, malam nihilominus hominis conditionem & flatum valetudinarium, tandem mortem adducentem, prænuntiat. Roseus faciei color consuetus, & gutta rosacea, disparens; genarum & labiorum purpura cum pallore & livido colore mutata, neque inde post aliquod tempus ad naturalem iterum flatum reditus, œconomiam naturæ plane subversam & pessimam viscerum præcipuorum, vel vitalium, vel naturalium conditionem, hincque mortem tandem venturam prælagiunt. Vultus porro intumescencia diuturna, cum ejusdem pallore, fulvo vel livido colore, album oculorum itidem fulvo colore tinctum, pedes oedemate simul affecti, hepatis & aliorum infimi ventris viscerum, pancreatis imprimis & mesenterii indurationes, indeque imminentes, vel jam præsentis morbos chronicos, neque naturæ, neque artis opera sanabiles significant. Ulcera antiqua & ampla, quando absque evidente causa angustiora fieri & minus ichoris fundere incipiunt, vel ubi pus album, alias bonæ notæ, in illis gignitur. in senibus & subjectis valetudinariis, mortem ne advertentibus quidem adpropinquare, indicant.

Spi-

Spina dorſi in ſenibus in arcum flexa, prono, vel quod pejus eſt nutante capite, à magis in dies decreſcente tono muſculorum & nervorum, harum partium motui & reſtitutioni ſervandæ deſtinatorum, fluidi nervei, vel paucitatem, vel vitioſam labem ſignificat, unde tandem univerſalis languor & mors certo expectanda. Scapularum in phthiſicis, vel incipiente ſolum hoc morbo, prominentia, & ſuræ marcidæ, fatalem hujus morbi, quamvis nondum inveterati, vel confirmati minantur eventum. Pedum & crurum tumor chronicus ſubito ſe ſubtrahens, vel talis inopinato cum anorexia & plumbeo, vel lurido faciei colore accedens, vitam haud diu ultra duraturam monent. Podagra, arthritide, rheumatismo inveterato & habituali affecti, ubi dolores, qui horum affectuum comites ſunt, non ſolito more ſentiunt, ſed ab illis immunes degunt, vel a talibus accidentibus mox iterum ſe liberatos experiuntur, mortem metuere debent, quæ, niſi revocentur dicti morbi, certo citius, vel ſerius conſequitur. Ultimo ſilentio prætereire non licet, modo ſeniores, modo juniores, notabili ante eventum mortis ſuæ temporis ſpatio, mortis ſuæ appropinquationem præſagire; frequentius quam ſolebant, mortis mentionem facere, imo, multis magis feriis, taciturnis, ſolitariis, profundis penſitationibus, & rerum ſibi alias cariorum aliquo ſive neglectu, ſive interdum plane ſaſtudio corripit. *STÄHLIUS Diff. de mortis Theoria Th, VIII.*

§. VIII.

Hæc præcipua ſunt mortis eminus conſpicuæ ſigna prognostica, quorum ab aliis in medica praxi verſatis & nobis ipsis obſervatorum ſubiit recordatio. Adgredimur itaque nunc alteram ſignorum mortis recenſionis telam, eorum nimirum, quæ propius imminentem mortem teſtantur. Talia vero ſunt: conſtans ægri ſupinus decubitus, ejusque contracta genua: poſitus corporis inverſus, ut caput inſimo, pedes ſupremo loco ſiti videantur; brachia & crura nuda ac inæqualiter diſperſa, eaque calore deſtituta. Ore hiante jacere & aſſidue dormire, neque poſt expergefactionem ſomni conſcium eſſe & omnium obliſci: præ-

præter morem dentibus fridere, quod infantibus magis, quam adultis frequens est: ulcus, quod vel olim, vel in morbo recenter natum est, siccum, & aut pallidum, aut lividum factum est. Carpi manuum porro tactu frigidi, & dum arteria in carpo premitur, tendinum subsultus & tremulatio; unguis digitique pallidi: frigidus spiritus, & si quis in veste & stragulis floccos extrahit, simbras diducit, vel in vicino pariete festucas carpit. Dolores in principio morbi acuti, in extremis in primis partibus & spina dorsali, ad viscera translati, vel subito conualescentes, maxime si alia prava signa quoque conspirant. Subito strangulari, vel deglutitionis facultate destitui, absque vel in faucibus, vel collo externo tumore conspicuo: magna virium dejectio cum pulsus debilitate, & febre non quiescente extus frigere, intus vero uri & intensa urgeri siti. Deliria quoque, summa anxietas, anhela & alta respiratio, cum inquietudine & crebris jectigationibus: nervorum distentiones cum sudoribus & extremis frigidis, cujusmodi symptomata quoque experiuntur, qui drasticis purgantibus & emeticis tentati fuerunt. Acuti morbi gravidis quoque & puerperis funesti esse observantur, si in primis illis abortus, his vero lochorum accidunt suppressiones. Post somnum quoque delirii & dolorum augmentum: materiæ atræ vel vomitu, vel per alvum relectio, morbo licet adhuc recente; multo magis vero dejectiones tales morbo adultiore facto, fractis viribus & corpore extenuato. Animi defectiones quovis morbi tempore, etiam in acutorum principiis fatalem prænuñtiant eventum. Ejusdem malæ indolis sunt convulsivi motus, si circa principia ægros vehementius & repetitis vicibus corripunt. siquidem plus semel talibus infantes, circa variolarum & morbillorum eruptionem, & sub ipso eruptionis actu iisdem jugulari vidimus. Animi quoque pathemata peculiariter, variis modis se exerentia, quorum præcipua sunt: nuda & pura animi de vita sua desponsio, etiam nulli comparenti timori conjuncta: ut prædicant, se hunc decubitum non evasuros: de re familiari & ipso funere suo tempestive disponant: in aliis tacita quædam rerum suarum oblivio atque

que neglectus: frequentia, imo quasi continua somnia cum mortuis, cum spiritibus intercedentis conversationis. Vid. STAHLI *Diff. de mortis theoria Tb. VIII.* Phantasia errans circa locum habitationis vel decubitus, adeo firmiter animo insidens, ut neque ullis rationum momentis se inde dimoveri sinant ægri, sed continuo conquerantur, quod ita inviti in præsentis loco detineantur quasi vinculis adstricti; unde sæpe impense adstantes de restituenda sibi libertate rogitant, imo omnibus intensis nervis è lecto proflire conantur, vel actu ipso cum impetu proflunt, furiosis manibus eos qui resistunt impetentes. De necessario habitu perturbatæ mentis cogitationes continuæ, quas etiam multoties verbis exprimunt, stragula simul abjicientes, quasi actu ipso abituri: *fort, fort, ich mus fort, laffet mich geben, vel: ich will heim.* Ipsius quoque diei vel horæ mortis prædictio, quod valdopere mirandum, ipse dein eventus sæpe veram fuisse comprobat. Intensus modo calor, paulo post frigori iterum locum cedens, morbo jam adulto & in statum evecto. Respiratio difficilis, crebra, parva, sublimis & conspicua, stertorosa, convulsiva, & exspiratio frigida. Pulsus languidus, parvus, concitatus, inæqualis, intermittens & intercurrens. Totum corpus grave, mortiferum, frigidum, quod adstantes exprimunt, *der Krancke ist schwer wie Erde.* Refrigeratio pedum & crurum, cum fatiscente eorum sensu. Subita partium mollium colliquatio & rugositas. Paralytodes partium remissiones atque torpores, unde sæcum alvi, urinæ, lacrymarum involuntarius effluxus, quæ in mortis jam vicinis infantibus & senibus frequentius, in mediæ & florentis ætatis subjectis rarius occurrunt. Summus in febribus æstus & fervor siccus, cum maxima virium prostratione, pulsu admodum frequente, sed parvo conjunctus, circa diem VI, IX, XI & XIV. internarum in visceribus inflammationum profundiorum & gangrænarum certum præbet signum, quas fatalis hinc exitus pressò pede consequitur, cujusmodi inflammationes, imo non raro sphacelationes, in defunctorum corporibus reperimus.

B

Fe.

Febribus acutis, malignis, exanthematicis correpti, morte propius adventante, ad mentis & corporis quietem redeunt, supini jacent, & æstu intensiore ad tepiditatem redacti, tepidos quoque profundunt sudores admodum largos, sed nihil proficientes, potius colliquantes & exiguas virium reliquias penitus exhaurientes, qui imperitis sæpe imponunt, ut ab illis pro criticis habeantur. Accedunt his, ob restagnationes humorum intra *εγκέφαλον*, non raro omnium motuum abolitiones apoplecticæ, modo pluribus persistentes horis, modo brevi vitam finientes. Exanthemata variolacea subito subfidentia; & illorum ulcuscula saniosa resiccari visa; purpuracea vero & ecchymata malis cum ægri rebus retrocedentia, mortem ut plurimum annunciant; cujus certa quoque semper expectatio est, quando maculæ vel lividæ, vel nigrae, aut aliæ discolores, præcipue latiores per cutim sparsæ visuntur, quas propterea *Todtenslecke* appellant. Ægri morbi vehementiam non sentientes & omnium sibi necessaria-rum rerum obliviosi, neque sub vehementi æstu sitim patiuntur, neque potu eum restinguere desiderant: contra quandoque delira mente cibum adpetunt & avidè præter morem & morbi genium eundem magis devorant, quam placide vel decore sumunt, unde subinde tales intempestivæ commotiones circa ventriculum & continua intestina excitantur, ut lethalis exitus hinc cum præcipitantia quadam consequatur. In facie peculiare nocte plures conjunctæ, lethi certi nunciæ, quas HIPPOCRATES *Lib. præmor.* ita descripsit: *Nasus acutus, oculi concavi, collapsa tempora, aures frigidae & contractæ inisque suis sbris inversæ, cutis circa frontem dura, intenta & resiccata, & totius faciei color ex viridi pallescens, aut etiam niger, aut lividus, aut plumbeus, quibus adparentibus mortem in propinquo esse affirmat, nisi forte æger vigiliis, inedia, aut alvo admodum liquida, talem faciem, quam communiter Hippocraticam appellant, contraxerit. Æque inter mortis signa antiquissimus parens Medicinæ refert: si corrugetur palpebra, aut liveſcat, aut pallescat, itemque labrum cum alio*

ali-

aliquo signo: labra quoque resoluta, pendentia, frigida & exalbida. Præter hæc agonizantes malas & labia dormientium instar infant & ore hiante respirant; vel somno destituuntur, vel soporoso & modum excedente ac turbulento detinentur. Accedunt tandem his convulsiones, omnium sensuum motuumque externorum abolitio, nulla alia ultra actione observabili, præterquam stertorosa & elata respiratione, & cordis pulsu magis languescente, donec tandem & hi simul extinguantur & vitæ cum morte compleatur permutatio.

§. IX.

In subitaneis vero mortibus res paulo aliter geruntur, uti ejusmodi exempla recentia adhuc memoriæ inhærent. Scilicet: novimus talia, ubi inter loquendum & saltandum, vel peracta demum saltatione, in terram præcipites facti, eo ipso momento extincti fuerunt, motibus vitalibus & animalibus subito abolitis. Contingunt talia in apoplexiis, syncope, per paralyticas & hæmiplecticas resolutiones & ubi vel organa vitalia, vel ampliora vasa sanguifera profundas & latas patiuntur læsiones. Sic omnes modum excedentes & incoercibiles hæmorrhagiæ animi deliquia pariunt, quibus tandem extinguuntur illis affecti. Recentissimum memoriæ succurrit exemplum hominis, qui, ob immodicam sanguinis missionem syncopen passus, altero post die obiit, humore nimirum vitali eo usque è corpore extracto, ut portio reliqua motibus vitalibus sustentandis impar esset, siquidem nec fluida absque organorum energia, neque ista absque illis vitales actus perennare valent, sed utrorumque actione & reactione alterna, quæ motu fit, vita constituitur, unde *Bernhardus CONNOR in Evangel. Med.* vitam definit, quod sit involuntarius solidarum & fluidarum partium motus, hanc subnectens explicationem: solidæ partes à fluidis, seu à sanguine & nerveo fluido moventur; sanguis vicissim & spiritus animales à cordis aliorumque organorum impulsu in motum cientur vitalem, qui motus turbatus, auctus nempe nimis vel diminutus,

morbis vocatur; suppressus autem penitus, *Mors* rite nuncupatur. Nemo itaque ex iis, quæ de mortis vel lente accedentis, vel proxime imminenti signis hactenus differuimus, eam nobis affingat sententiam, ac si mortem semper talia anteire, inferre voluissimus, siquidem in moribus subitaneis & violentis, iis etiam nonnunquam, quæ è gravioribus animi affectibus fiunt, nihil horum observamus, sed homines, desubito vitalibus motibus quacunque de causa in totum cessantibus, exanimis concidunt, ad vitam nunquam iterum revocandi.

S. X.

Nihil nunc amplius restat, quam ut paucis quoque mortis jam tum factæ & consummatæ certa & indivulsa recenseamus criteria, quod tamen quibusdam superfluum videri posset, qui putant notas mortis characteristicas adeo omnibus cognitæ, ut de illis nunquam à Medicis speciale requiratur iudicium, neque proinde de iis verba facere opus sit: occurrere tamen possunt casus, ubi an quis vere mortuus sit, ambiguitur, & propterea omnino exactius scrutinium instituere tenemur, an quis vere & actu mortuus sit, an vero solum talis esse appareat. Qui hyeme intensiore gelu ita obriguerunt, ut omnis sensibilis motus extinctus videatur, non semper verè mortui sunt, sed adhuc debilem intus alunt motum, in sensus aliorum non incurrentem, quorum vita, blando calore & frictu continuato tempestive instituto, iterum emicat, cujusmodi exempla Anno 1740. per publicas relationes, accepimus. Qui ab alto præcipites cadunt, fere semper adeo animo linquantur ut neque respiratio, neque pulsus in illis percipi queat, in quo statu quandoque per aliquot horas detinentur, nihilominus tamen adhibitis adæquatis mediis isti actus redintegrantur, nisi profundior nobiliorum partium læsio obstat. Ante aliquot annos juvenis, à Spiritus frumenti hauustu temulentus, è scala præceps in pavimentum lateribus coctis stratum labebatur, inde statim pro mortuo

tuo sublatus, domum deportabatur: neque respiratio, neque pulsus in eo erant perceptibiles, naribus admoti Spiritus volatiles nihil efficiebant, à frictionibus non commovebatur & fomenta omnia irrita erant, pulsus omnino deficiebant & extrema omnia frigeabant. Cum vero his non obstantibus praedictorum usui pertinaciter Medicus insisteret, tandem quatuor fere horis elapsis, cum ori vi aperto cochlear vini calidi aromatizati injiceretur, animus ei redibat. Et sic plures occurrere possunt casus, ubi exactius, quam vulgo fieri solet, iudicium & scrutinium requiritur, ut vera mors ab apparenter tali recte distinguatur.

S. XI.

Primo itaque & communiter mortem consummatam omnium motuum in corpore constans cessatio, in qua formalitas ejus constituitur, certo probat. Secundo, in vultu & omnibus aliis partibus ejusmodi albidus pallor, fulvus aut lividus color, qualem in viventibus nunquam conspicimus. Tertio frigiditas universi corporis, cum articularum praecipue inflexibilitate conjuncta. Quarto unguis digitorum pallidi vel lividi. Quinto, omnium sensuum plena privatio. Sexto oculi flaccidi & obscurati, ut ipsa pupilla, imo omnis supra iridem per corneam tunicam conspicuus humor aqueus, velut albidus & subtrubidus appareat. Septimo pro mox mortuis aestimandi, qui sub languidioribus convulsivis motibus, quales antea non passi sunt, animam exhalarunt, etiamsi membra adhuc flaccida observentur, postea sensim demum obrigescentia. Rarius quoque fit, ut infantibus ob dentitionem difficilem, vel imminensem aliquem acutum morbum, convulsivi motus vehementes & fere continuo universum corpus misere quatientes, contingant, quibus bido, vel ad summum triduo dislocati, expectatione citius expirant, quae mors itidem certa & vera est, & flacciditas tunc succedens, sensim demum cum rigiditate plurimis cadaveribus usitata permutat. Octavo strangulorum mortem spuma ex ore pro-

diens probat, & in suffocatis lingua inter dentes exerta mortem certissime significat.

§. XII.

Sicut autem, quamdiu vita fruimur, motuum proportionatorum perennitate corpora nostra a putrefactiva mortali corruptione præservantur, quæ alias ratione mixtionis suæ ad hanc nimium prona sunt: ita contra, illis in totum cessantibus, nisi interensum obstet gelu, statim primo in fluidis partibus illarum mixtionem dissolvens excitatur intrinsecus motus, quem fermentationem putredinosam dicunt, qua mediante, & libero aëris tepidi vel calidi accessu adjuvante, omnium mobilissima particula sulphuræ, à reliquarum constitutarum partium vinculis vel involucris liberata, discessum faciunt, quem abominabili suo, quem spargunt, fœtore conspicue satis probant: Sub hac vero illorum dissolutione etiam salinæ quædam, intrinseco illo motu itidem resolutæ & subtilisatæ, evolant, fixioribus salis particulis, cæteris crassioribus & specificè gravioribus, hinc minus mobilibus, adhuc implicatis. Similis vero corruptio etiam in solidis mollibus partibus humore irroratis accenditur, ubi æque, facta particularum antea unitarum disjunctione, sulphuræ & salinæ mobiliiores exhalant, minus mobilibus firmiter coherentibus & crassioribus post se relictis. Terreæ vero & aqueæ arctius quam antea complicatæ, sub viscido-mucida comparent forma, quam aliquamdiu servant, donec tandem successive, tepido concurrente aëre, aqueæ particula in vaporem resolutæ, vel a porosa vicina terra absorptæ, à terreis omnium immobilissimis quoque divortium faciant, illis dein solis sub terrea sicca pulverulenta ut plurimum forma residuis, salinis quibusdam in vaporem non fatiscensibus una interpositis. Talis vero omnibus animantium eadaveribus communis mixtionis destructio, sicuti certissimus mortis effectus est, ita tamen illa ipsa ab aliis magis particularibus corpori adhuc vivo contingentibus corruptionum specibus, quales v. g. in cancro exulcerato, lue venerea, phthisi, spha-

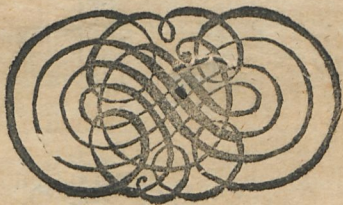
cc-

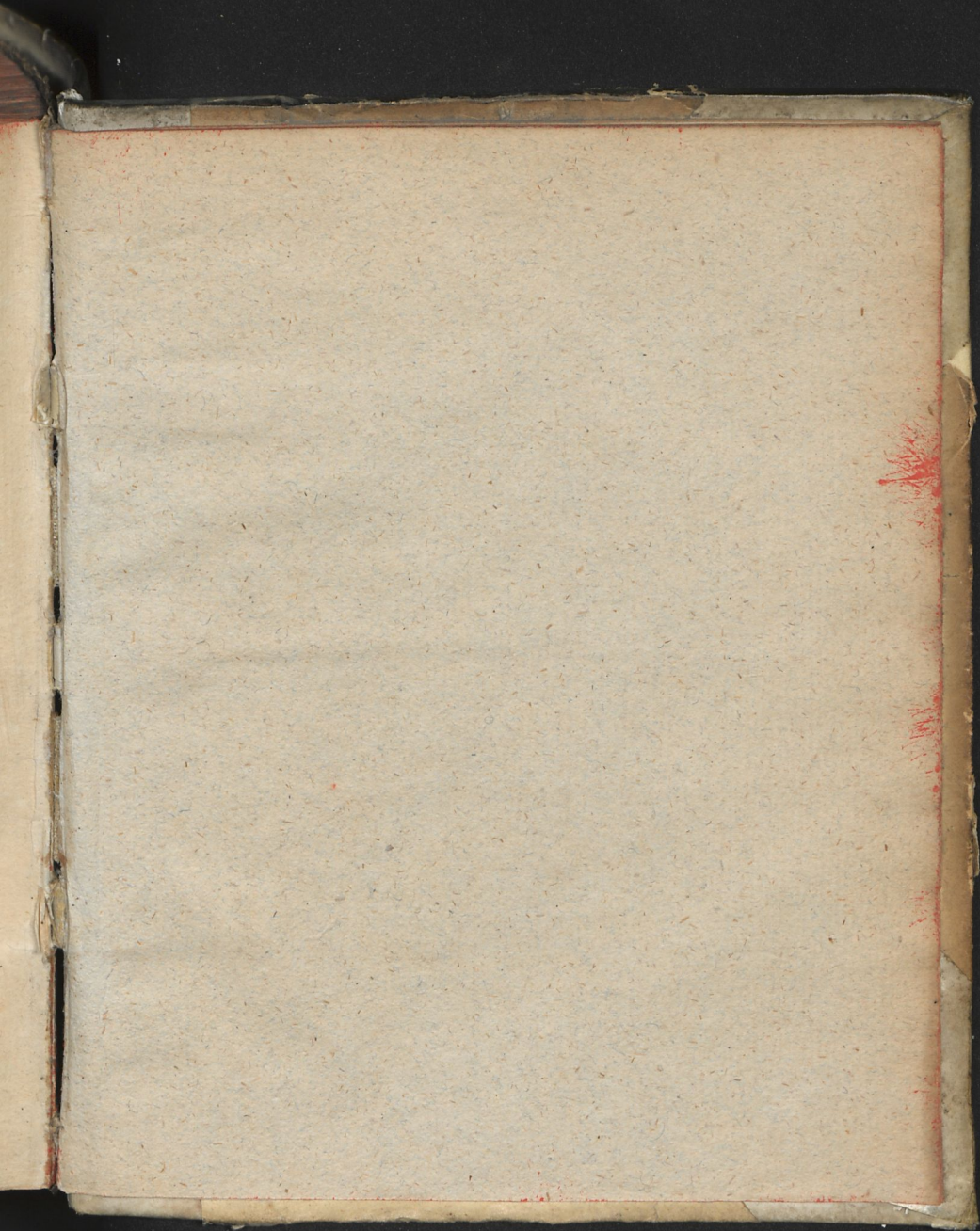
celo, conspicimus, probe distinguenda est, quamdiu in primis illa non tam totum corpus, quam potius partem aliquam terminis suis circumscriptam occupat, quippe quæ in se & absolute non mortifera est, sed quandoque, reliquo salvo corpore, apta medicatione removeri potest, imò vero non mortem consequitur ut effectus proprius, sed illam antecedit, causæ potius in quibusdam casibus rationem habens: cum è contra prior illa universalis mixtionis corruptio, sit vera, specialissima, live, ut loquantur, formalis ratio atque circumstantia infallibilis mortis. Vid. b. STAHLIUS, *Diff. supra cit. p. 8.*

§. XIII.

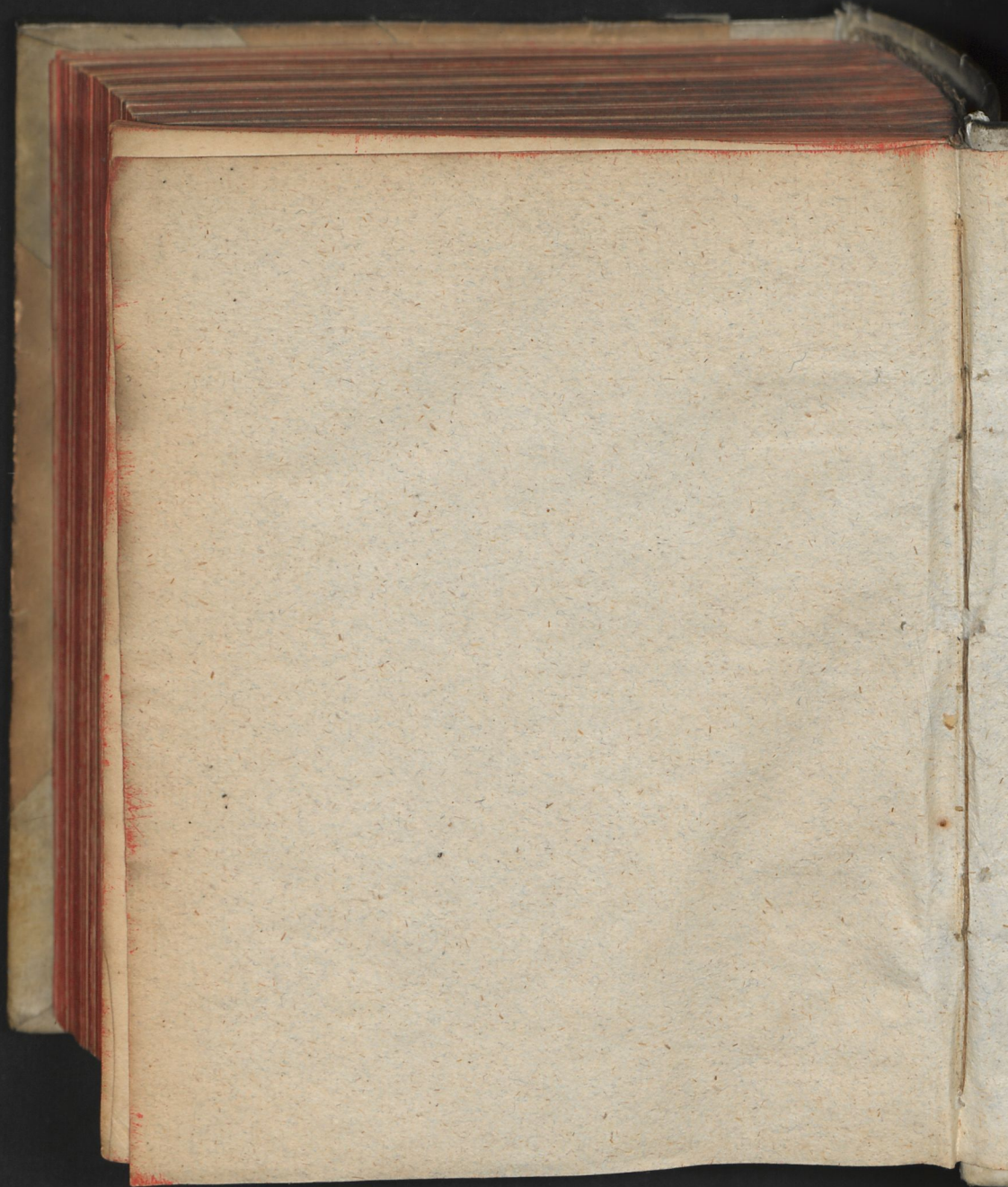
Hæc sunt, quæ pro temporis angustia de signis mortis, è rationis & experientiæ fontibus hausta, recensere & exponere nobis licuit. Si vero aliqua illorum prætermisimus, à benevolo Lectore nos veniam impetraturos, certo confidimus, cum illum minime lateat, omnia nostra opera, à sensibus & intellectu deprompta, omni licet adhibito homini possibili ingenio, esse imperfecta.

FINIS.









01 A 6510

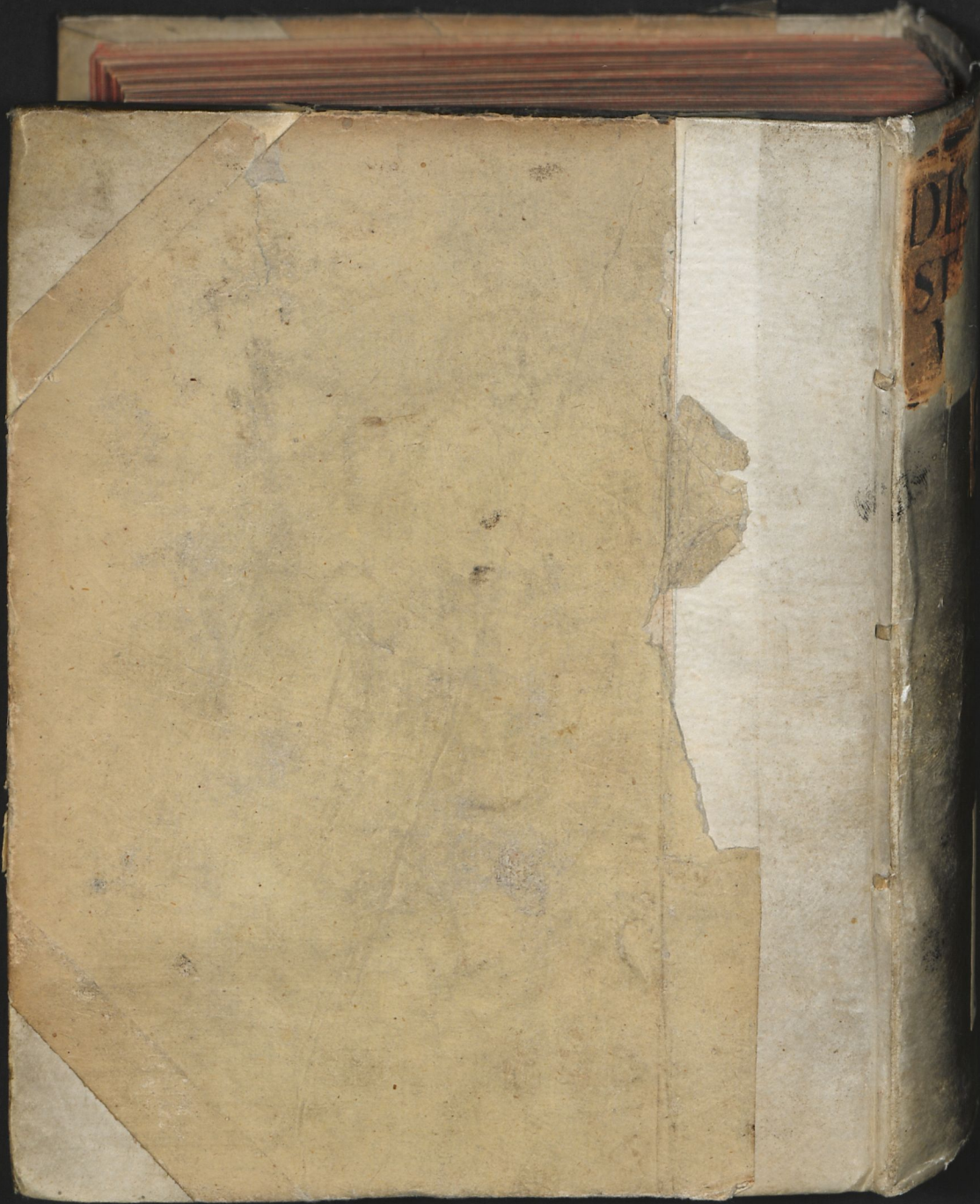
ULB Halle
002 929 198

3



Vol 18







DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA

DE
MORTIS SIGNIS,

QVAM
CONSENSV
GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS
IN ALMA ET PERANTIOVA HIERANA,
SVB PRÆSIDIO
**DN. D. HERMANNI PAVLI
JVCHII,**

SACRI PALATII CÆSAREI COMITIS, FACVLT. MED. SENIORIS, PATHOL.
ATQVE PRAX. PROF. PVBL. ET ASSESSORIS PRIMARIJ,
SERENISS. SAXON. DVC. VINARIENSIS ET GOTHANI CONSILJARIJ
AVLICI ET ARCHIATRI, NEC NON ACAD. CÆSAR. NAT. CVRIOS.
COLLEGE,

*DN. PROMOTORIS ET PATRONI SVI OMNI OBSERVANTIAE
CVLTV PROSEQVENDI,*

**PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN ARTE MEDICA HONORIBVS ET PRI-
VILEGIIS LEGITIME IMPETRANDIS,
PLACIDO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT
AVCTOR
JOHANNES GOTTLIEB SCHNVPF,**
VRATISLAVIA-SILESIVS.

DIE XIX. MAJII M DCC XLV.
IN AVDITORIO MAJORI COLLEGII MAJORIS.

ERFORDIÆ,
Typis JOH. CHRISTOPH. HERINGII, Acad. Typogr.

